

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 15 grudnia 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.67.2023.EM

Pani
Renata Talarek
Dyrektor
Zespołu Placówek Opiekuńczo –
Wychowawczych „Dziecięcy Dom”
Placówki Nr III we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 21, 22 i 27 listopada 2023 r. na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz.1426 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, w związku z art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Emilia Molska – Kaźmierczak – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolerów i Grzegorz Kownacki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówce Nr III we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/3, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „POW”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 listopada 2022 r. do 21 listopada 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Renata Talarek, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów. Charakter nieprawidłowości nie spowodował skutków w zakresie ostatecznej realizacji zadań.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 6. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, rozmów z wychowankami, oględzin obiektu, dokumentacji z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe, a także wyjaśnień i pisemnych oświadczeń złożonych przez Panią Renatę Talarek.

Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówka Nr III we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/3 jest placówką opiekuńczo – wychowawczą łączącą zadania typu specjalistyczno – terapeutycznego i typu interwencyjnego prowadzoną przez Miasto Wrocław. Placówka działa na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.34.2013 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 3 września 2013 r. (z późn. zm.). Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. Kontrolowana jednostka funkcjonuje w oparciu o Regulamin organizacyjny określający jej typ.

(dowód: akta kontroli str. 20-22, 121, 122)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 12. wychowanków, w tym 6. poniżej 10. roku życia. Dwoje dzieci umieszczono w POW ze starszym rodzeństwem. Dziesięcioro wychowanków zostało umieszczonych w Placówce na podstawie orzeczenia sądowego, z którego wynikała zasadność umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2. przypadkach stwierdzono błędne wypełnienie postanowienia sądowego z 4 czerwca 2014 r. na etapie kierowania dziećmi w czerwcu 2021 r. do POW, bowiem w stosunku do małoletnich sąd orzekł umieszczenie w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Dopiero postanowieniem z 4 stycznia 2022 r., już w trakcie pobytu w Placówce, sąd zmienił postanowienie w przedmiocie umieszczenia wskazując instytucjonalną pieczę zastępczą. Po stronie organu kierującego stwierdza się nieprawidłowość realizacji postanowienia sądowego z dnia 6 czerwca 2014 r. W poszczególnych miesiącach objętych postępowaniem kontrolnym limit miejsc w Placówce określony w decyzji Wojewody Dolnośląskiego był przekraczany. Sytuacja taka miała miejsce w listopadzie i grudniu 2022 r. oraz styczniu, maju, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu 2023 r. Jedynie przyjęcie w maju 2023 r. dziecka do Placówki było uzasadnione w myśl art. 103 ust. 2 pkt 3 ustawy. Przekraczanie limitu miejsc w Placówce stanowi nieprawidłowość, a Miasto Wrocław kierując dziećmi do POW mimo braku w niej miejsc, naruszyło

obowiązujące przepisy. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła sytuacja w postaci przyjęcia kolejnego dziecka w myśl art. 95 ust. 3a ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 23-24, 32-46)

Zadaniem POW określonym w art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy oraz art. 100 ust. 3 ustawy jest umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. Spełnienie przez Placówkę przepisu prawa w tym zakresie realizowano przez umożliwienie rodzicom odwiedzin dzieci na terenie Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom”, zwanym dalej „ZPOW”. Odbywały się one w oparciu o „Regulamin odwiedzin” oraz według ustalonego harmonogramu. Dyrektor oświadczył, że kontakt z rodzicami na terenie POW miał także na celu pozyskanie informacji o ich sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej i bytowej. Zapoznawano rodziców z ww. regulaminem, ustalano sposoby kontaktowania z dzieckiem i pracownikami. Ponadto informowano rodziców o możliwości i zasadach kontaktu ze specjalistami zatrudnionymi w ZPOW. Zobowiązywano rodziców do systematycznego kontaktu z dziećmi oraz informowania na bieżąco specjalisty do spraw pracy z rodziną o wszelkich zmianach sytuacji rodzinnej, zawodowej i mieszkaniowej. Oferowano rodzicom wsparcie w zakresie psychoedukacji w obszarze kompetencji rodzicielskich i wychowawczych, radzenia sobie z problemami, wsparcie emocjonalne. Dyrektor wskazał również, że informacje na temat pracy z rodziną pozyskiwano z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

W oparciu o prowadzoną dokumentację oraz rozmowy z wychowankami stwierdzono, że Placówka podejmowała działania na rzecz podtrzymania kontaktu dziecka z rodziną biologiczną oraz umożliwiające reintegrację rodziny. Ponadto dla każdego dziecka prowadzono kartę odwiedzin, w której odnotowywano kontakty dziecka z odwiedzającym. W okresie objętym kontrolą 14. dzieci opuściło Placówkę: 2. powróciło do rodzin biologicznych, 1. przeniesiono do innej placówki opiekuńczo – wychowawczej, 3. dzieci – rodzina adopcyjna, 6. umieszczono w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 2. w rodzinie zastępczej niezawodowej.

(dowód: akta kontroli str. 47, 50-62, 123)

Placówka organizowała i dokonywała oceny sytuacji dziecka. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w badanym okresie odbyły się dwa zespoły do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zwane dalej „zespołem”, w dniu 30 listopada 2022 r. i 31 maja 2023 r. Zachowano tym samym wskazanie zawarte w art. 138 ust. 1 ustawy, tzn. w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku. W zespole uczestniczyły osoby, o których

mowa w art. 137 ust. 1 ustawy, przy czym wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka przygotowywał informacje na potrzeby dokonania okresowej oceny, a były one przedkładane przez biorącego udział w posiedzeniu wychowawcę będącego jednocześnie koordynatorem POW. Rodziców, z wyjątkiem pozbawionych praw rodzicielskich, powiadamiano o posiedzeniu zespołu poprzez informacje zamieszczone na tablicy ogłoszeń w budynku ZPOW. Sporządzano też imienne zawiadomienia, których odbiór rodzice potwierdzali pisemnie. Zespół dokonywał oceny sytuacji wychowanka we wskazanych w ustawie obszarach, a następnie formułował na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przysyłał do sądu. W stosunku do żadnego wychowanka z wyłonionej grupy kontrolnej nie zaistniała konieczność przekazania przedmiotowych wniosków do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

(dowód: akta kontroli str. 31, 48, 63-67, 101- 112, 122)

W myśl § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej „rozporządzeniem”, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym, we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku, zwany dalej „planem”. W trakcie postępowania kontrolnego ustalono, że dla każdego wychowanka z grupy stanowiącej próbę kontrolną sporządzono diagnozę psychofizyczną, z zastrzeżeniem, że dla wychowanków umieszczonych w POW przed okresem objętym kontrolą (A.K., R.K., K.K., B.M., K.M.) została ona przygotowana po opracowaniu planu pomocy. W stosunku do dzieci B.M. i K.M. praca z dzieckiem prowadzona była w oparciu o diagnozy przygotowane odpowiednio w Placówce Nr I i Placówce Nr II wchodzących w skład ZPOW, gdzie dzieci były wcześniej umieszczone. Nie sporządzenie diagnozy psychofizycznej dziecka po przyjęciu do Placówki stanowi nieprawidłowość, ponieważ narusza wymóg niezwłoczności i kolejności sporządzania dokumentów, o których mowa powyżej. Jednakże mając na uwadze wprowadzenie przez dyrektora działań naprawczych w przedmiotowym zakresie w Placówce w wyniku wydanych w dniu 9 marca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego zaleceń pokontrolnych dla Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówki Nr II, nie wydaje się ponownie zaleceń

w przedmiotowym zakresie. Diagnoza psychofizyczna była aktualizowana w sytuacji uzasadniającej taką potrzebę.

Plan, poza pięcioma przypadkami wyżej wskazanymi, opracowano niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie oraz dokumentacji przekazanej do Placówki wraz ze skierowaniem, analizy wszelkich posiadanych informacji na temat dziecka. W 4. przypadkach planu pomocy nie opracowano we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną dziecka. Przedłożono dokumenty, które zostały przekazane do Placówki z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu w okresie już po opracowaniu planu (A.K., R.K., K.K.) bądź w czasie przebywania w innej placówce wchodzącej w skład ZPOW (B.M.). Przestrzegano przepisu § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w zakresie obowiązku określenia w planie celu pracy z dzieckiem, uwzględniającego powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej albo przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Dla dzieci z grupy kontrolnej celem pracy był powrót do rodziny biologicznej, umieszczenie w rodzinie zastępczej lub rodzinie przysposabiającej. W planach określono cele i działania krótko i długoterminowe, uwzględniając wskazania, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku.

(dowód: akta kontroli str. 25-27, 68-86, 121, 124-158)

Dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty za miesiąc grudzień 2022 r. oraz maj i październik 2023 r. W jednostkowych przypadkach zamieszczano wpisy odsyłające do dokumentacji medycznej w obszarach dotyczących stanu zdrowia, podawanych leków i pobyków w szpitalu. Wskazane jest ujmowanie istotnych informacji w powyższych zakresach w karcie pobytu, bez przekierowania do dokumentacji medycznej.

(dowód: akta kontroli str. 28-29, 87-100, 121)

Przestrzegano przepisu § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w myśl którego w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Dla wychowanków tego wymagających prowadzono karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa lub pedagoga z opisem ich przebiegu.

(dowód: akta kontroli str. 30)

Przestrzegano przepisu art. 100 ust. 4 ustawy dotyczącego zgłaszania informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

(dowód: akta kontroli str. 23, 113-115)

Dyrektor oświadczył, że w okresie objętym kontrolą w Placówce nie było wychowanków, których dotyczyłby obowiązek przygotowania dokumentacji związanej z usamodzielnieniem. *(dowód: akta kontroli str. 49)*

Przestrzegano przepisu § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia i dokumentowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe ustalono na podstawie wpisów zawartych w „Zeszycie raportów”. Potwierdzały one spełnienie wymogu o konieczności dokonania obchodów minimum trzy razy w ciągu nocy. *(dowód: akta kontroli str. 122)*

W Placówce prowadzono ewidencję zgodnie z §17 ust. 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 34-46, 122)

Zgodnie ze złożonym oświadczeniem dyrektora w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły zdarzenia w postaci nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce. *(dowód: akta kontroli str.49)*

Ocenę zgodności zatrudniania pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami dokonano na podstawie przedłożonych kopii dokumentów oraz pisemnych oświadczeń i zaświadczeń, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Osoby pracujące z dziećmi miały kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia i zaświadczenia. Jedynie w stosunku do jednej osoby zatrudnionej pierwotnie na stanowisku pomoc wychowawcy, a obecnie młodszy wychowawca, przedłożono zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy na określonym początkowo stanowisku, tj. pomoc wychowawcy. Powyższe uznaje się za uchybienie. Dyrektor wyjaśnił, że czynniki ryzyka na obydwu stanowiskach pracy są tożsame i biorąc pod uwagę ważność orzeczenia – w sytuacji zmiany stanowisk – nie kierowano pracownika ponownie na badanie lekarskie. Wskazuje się, że orzeczenie lekarskie winno być wydane dla osoby zajmującej wskazane stanowisko, w tym przypadku zgodnie z katalogiem osób pracujących z dziećmi wskazanym przez ustawodawcę.

Kwalifikacje dyrektora podlegały ocenie podczas kontroli realizowanej w grudniu 2021 roku. Potwierdzono wówczas spełnienie ustawowych wymogów. W czasie obecnie realizowanych czynności kontrolnych potwierdzono spełnienie wymagań, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy pkt 5a i 6 ustawy. W Placówce nie zatrudniano osób do obsługi i administracji. *(dowód: akta kontroli str.119-120, 123)*

Przestrzegano przepisu § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia dziecku powyżej 5 roku życia kwoty pieniężnej do własnego dysponowania, w wysokości nie

niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. *(dowód: akta kontroli str. 116-118, 122)*

Celem oceny przestrzegania przepisu art. 4 ustawy w zakresie praw dziecka przeprowadzono rozmowy z dziećmi, które wyraziły na to zgodę. W toku rozmów ustalono, że wychowankowie znali swoje prawa i obowiązki oraz sposoby nagradzania i konsekwencje za nieprzebrzeżenie zasad. Dzieci mogły utrzymywać kontakty osobiste z członkami rodzin. Wychowankowie byli objęci kształceniem. Realizowali obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Żadne z dzieci nie było objęte systemem nauczania indywidualnego. Wychowankowie mieli zapewnioną pomoc w nauce. Przy odrabianiu zadań domowych dzieci korzystały z pomocy wychowawców. Wychowankowie byli wyposażeni w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, odpowiednie zabawki, środki higieny osobistej oraz podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Zapewnione miały wyżywienie, dostęp do opieki zdrowotnej i produkty lecznicze. Dzieci potwierdzały uczestnictwo w zajęciach organizowanych na terenie Placówki oraz poza nią. Wychowankowie brali udział w wydarzeniach realizowanych w POW jako i poza nią. Dzieci opowiadały o czynnościach, które wykonują na co dzień w Placówce. Dostosowywano je do wieku i stopnia rozwoju wychowanków, np. prace porządkowe w swoich pokojach i przestrzeniach wspólnych. Znały schemat dnia.

Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej. Przestrzegano prawa do ochrony przed karaniem i poniżającym traktowaniem.

Dzieci w czasie rozmów nie wnosiły zastrzeżeń w zakresie przestrzegania ich praw w Placówce. Podtrzymywały, że czują się dobrze i bezpiecznie. *(dowód: akta kontroli str. 192-197)*

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówce Nr III we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/3 stwierdzono nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Plany pomocy dziecku w 4. przypadkach nie były sporządzane i realizowane przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Wobec powyższego wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Plan pomocy dziecku sporządzać ^{REALIZOWAĆ} we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Podstawa prawna: art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

Proszę w terminie do dnia **31 stycznia 2024 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
(kierownik jednostki kontrolującej)

E. Marko J.
.....
(członek zespołu inspektorów)

Grzegorz Kowalski
.....
(członek zespołu inspektorów)